

AASE WARDINGHUS

Vi var en familie med fem børn og ingen penge, så min mor gik ud og gjorde rent, selvom det var krigstid. Hun byttede alle vores rationeringsmærker for brugt tøj, som hun syede om til os. Vi var altid meget pæne i tøjet. Viborg er en militærby, så der var masser af soldater, både i kolonner og enkeltvis. Alle os unger var hunderædde for dem. Vi var sikre på, at de var de rene barylere alle sammen, selvom der selvfølgelig har været nogle ganske almindelige, unge mennesker imellem.

Interviewet og redigeret af Liv Høybye

Tekst og billeder er under ophavsret og må ikke gengives uden tilladelse.

“TYSKEREN STAK HAM I MAVEN, FORDI HUN BLEV KALDT FELTMADRAS.”

Når man bor i Viborg, bader man i Viborg Sø, og der var en udendørs svømmehal. Der var langt derud, men vi rendte på vores små ben hele vejen. Det tog i hvert fald en halv time, men der var ingen, der havde bil dengang. Det værste, jeg husker, var dengang, da vi var derude alle søskende i nogle grimme

badedragter, som min mor havde syet. Hun havde været så heldig at få fat i noget brunt uldgarn, og det strikkede hun dragter af. Vi var ikke særlig smarte, men sådan var det bare, og hvis vi ville ud og bade, måtte vi tage de dragter på. Der var ikke andet at få. Mens alle os søskende lå derude i græsset, kom der en ung soldat og en pige og lagde sig. Det var jo sådan en, hvad er det man kaldte dem... En feltmadras. En af de unge mænd sprang op og råbte "feltmadras" efter hende. Ham, der råbte, lå tæt på os i nogle flotte badebukser. Pigen blev tosset og fortalte det til tyskeren, som fór lige op og hen til ham, der havde råbt og stak en kniv i maven på ham. Jeg husker det, som var det i går. Blod og vild panik på badestranden. Det var frygteligt.

Når nogle spørger, hvad jeg husker, så husker jeg ikke så meget, men jeg husker det her. At tyskeren stak ham i maven, fordi hun blev kaldt feltmadras. Men det var hun jo dengang. At det så var et kedeligt ord... Der var enten feltmadrasser, eller også var der gode piger. Der var ikke nogen gylden middelvej. Jeg husker det meget tydeligt. Nu er det så mange år siden, og alligevel ser jeg billederne så levende.

Ambulancen kom. Den var sort. Vi tog vores uldbadedragter af, tøj på og løb hjem, så hurtigt vi kunne. Vi kom forbi politistationen, som lå tæt på vores lejlighed. De kendte alle os unger fra vejen. "Kan I så skynde jer at komme hjem – der er lige blæst luftalarm, I må løbe noget hurtigere," sagde betjentene. "Men vi kan ikke løbe hurtigere," svarede vi. Det var meget dramatisk, men politiet hjalp os på vej.

"Alle sørgede for, at vi havde det godt."

Vi klarede os fint igennem besættelsestiden. Min far og mor var meget økonomiske. Hun byttede rationeringsmærkerne privat. Hun kendte nogle med fint tøj, og så byttede hun sådan; "Jeg har to kaffemærker – hvad kan jeg få for dem?"

Vi havde en kolonihave, og den dyrkede min far, så vi fik god, sund mad. Det kan godt være, at det ikke var store, fede bøffer, men det var god mad. Alle elskede min mor, så hun fik brød, der ikke var solgt fra bageren og det samme med slagteren. Alle sørgede for, at vi havde det godt. Det skyldtes, at min mor var sådan et usandsynligt elskeligt menneske. Vi manglede ikke noget. Jeg kan dog huske, at jeg havde fået syet en rød frakke, men der var ikke nok stof, så

den fik ternede lommer. Det syntes jeg ikke var sjovt, men der var ikke noget at gøre. Vi skulle have tøj på kroppen.

Aase Wardinghus, 2018, fotograf Tobias Kobborg. Billedet er under ophavsret og må ikke gengives.

HÅRET HANG OVER STAKITTET

Jeg kan også huske befrielsen. Jeg skulle i skole, men det foregik et andet sted, fordi tyskerne ikke havde rømmet skolen endnu. Hele vejen, hvor vi gik, hang der hår på stakitter og gelændere. Det var fra pigerne, der var blevet kronraget i løbet af aftenen og natten. Så havde de hængt deres hår op. Vi fattede ikke noget, så vi spurgte vores lærerinde, hvad det var. Hun sagde, at det var alle feltmadrasserne, der havde fået deres betaling. Jeg kan se håret for mig endnu. Det var foregået i nattens mulm og mørke.

Erindringen er en del af projektet "Krigens Sidste Stemmer – fortællinger fra aarhusianske plejehjem." Projektet er blevet til gennem et samarbejde mellem Sundhed og Omsorg i Aarhus Kommune, Stadsarkivet, frivillige fra Besættelsesmuseet i Aarhus 1940-1945/Den Gamle By samt fotojournaliststuderende fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Du kan også læse erindrungen i magasinet under følgende link:

<http://reader.livedition.dk/aarhuskommune/880/>